

МААС: ДЛЯ СТАЛОГО ТА ЕФЕКТИВНОГО ТРАНСПОРТУ В МІСТАХ

Серія навчально-практичних публікацій щодо успішних практик. Випуск №26 від 15 липня 2024 року.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Маас [Mobility as a Service - мобільність як послуга, - прим. ред.] — це технологічна концепція, згідно з якою користувачі можуть використовувати будь-яку послугу мобільності, яка є найефективнішою для подорожі, як в плані громадського, так і приватного транспорту, безперебійно плануючи та оплачуючи пересування на основі того, що та скільки вони використовують.

Маас обіцяє допомогти людям відмовитися від володіння приватними автомобілями, зменшивши затори та зробивши наші міста кращими місцями для життя та пересування.

Бачення Маас полягає у можливості запропонувати єдиний інтерфейс для подорожей між способами пересування, часто з використанням моделі оплати за персональною підпискою, яка є дуже привабливою для користувача.

Команда ГО "Vision Zero"

Мобільність як послуга продовжує стрімко розвиватися, революціонізуючи спосіб пересування людей у міському середовищі. Інтегруючи різноманітні транспортні послуги в єдину платформу, Маас дозволяє пропонувати бездоганні, зручні та часто економічно ефективні рішення мобільності.

Для *Інтелектуального Транспорту* Маріуш Заброцкі, генеральний менеджер FREENOW у Великій Британії, ділиться своїми думками про те, як Маас може бути життєво важливим у підтримці більш екологічного вибору транспорту, яку роль він може відіграти в покращенні доступності послуг транспорту, важливість співпраці між громадським і приватним транспортом.

За останні два десятиліття транспортна галузь трансформувалася завдяки технологічному прогресу. Одним із таких досягнень є [мобільність як послуга](#) (MaaS), яка дає змогу клієнтам оплачувати та планувати поїздки кількома видами транспорту, включаючи громадський транспорт, таксі чи варіанти мікромобільності – усе на одній централізованій платформі. Це дає користувачам більший вибір для подорожі від пункту А до пункту Б.

З огляду на те, що все більше молодих людей вимагають кращих, ефективніших, комфортних і екологічних варіантів подорожей, не дивно, що ми спостерігаємо значні зміни в тому, як люди віддають перевагу поїздкам. Згідно з [опитуванням FREENOW](#), майже половина молодих людей у віці 18-35 років зазначила, що вони могли б обійтися без власного автомобіля, користуючись іншими видами транспорту, такими як таксі або електровелосипед у поєднанні з громадським транспортом.

Проте проблема інтеграції громадського та приватного транспорту таким чином, щоб зробити подорожі зручними, ефективними, комфортними та доступними для всіх, залишається.

ПРАГНЕННЯ ДО СТІЙКОСТІ

Еволюція MaaS очевидна, особливо через зростаюче занепокоєння споживачів, політичних лідерів і компаній щодо навколишнього середовища. За даними FREENOW, майже всі (91%) європейці вважають екологічний транспорт ключовим для свого міста, причому 62% погоджуються з тим, що екологічну поведінку в подорожах слід сильніше стимулювати. Зокрема, особлива увага приділяється зменшенню використання приватних автомобілів у містах, де доступні інші транспортні засоби спільного користування.

© FREE NOW

Оскільки все більше людей активно намагаються скоротити використання своїх приватних автомобілів, міста повинні забезпечувати кращий доступ до високоякісного прокатного транспорту. У середньому “шеринговий” транспортний засіб використовується в шість разів частіше, ніж приватний транспортний засіб, і в місті, де добре налагоджена шерингова мобільність [прокат авто-, електромобілів, велосипедів, електросамокатів тощо, -прим. ред.], для пересування знадобиться менш як 10% наявних транспортних засобів. Тому співпраця з платформами MaaS, які об’єднують широкий спектр прокатних транспортних засобів, є ключем до створення успішних і більш екологічних міст.

Важливо, щоб платформи МaaS продовжували допомагати містам процвітати завдяки чистому, різноманітному та доступному транспорту. Наразі понад 70% поїздок від оператора FREENOW Black Cab у Великій Британії здійснюється на автомобілях з нульовим рівнем викидів, FREENOW має найбільший парк екологічних транспортних засобів (понад 12 000), включаючи електровелосипеди та електросамокати. Це надає широкий спектр можливостей, які сприяють зменшенню використання приватних автомобілів у центрі міста.

ПОКРАЩУЮЧИ ДОСТУПНІСТЬ ДЛЯ ВСІХ

МaaS відіграє важливу роль не лише в покращенні загального досвіду міських поїздок, надаючи користувачам зручність і гнучкість, які їм потрібні, але також підтримує вразливі категорії людей у доступі до широкого спектра транспортних послуг. Наприклад, люди з порушеннями здоров'я та інші маломобільні групи значною мірою покладаються на такі послуги, як «Чорні таксі». Згідно з урядовим дослідженням, оприлюдненим [Департаментом транспорту \(DfT\)](#), люди з інвалідністю покладаються на таксі на 55% більше, ніж люди без інвалідності.

Ця проблема доступності не обмежується Великобританією. Дослідження [FREENOW](#) показує, що 60% європейських громадян хочуть мати єдиний додаток, який інтегрує всі варіанти транспорту, щоб спростити їх подорожі. Обмін даними в режимі реального часу, повна інтеграція з мережами громадського транспорту та сумісність у різних регіонах мають ключове значення для покращення взаємодії з користувачами. У результаті наявності усіх варіантів транспорту в одному місці зробить подорожі ще більш зручними та доступними для маломобільних людей, підвищуючи ефективність їхніх подорожей і захищаючи їхній спокій.

КЕРУВАННЯ ЧЕРЕЗ СПІВПРАЦЮ

Одним із викликів для МaaS зараз є відсутність співпраці між громадським і приватним транспортом. Наприклад, не всі квитки цифрові, і кожен оператор має різні технічні налаштування, що ускладнює розробку привабливої пропозиції в масштабі.

© FREE NOW

Тому нам потрібно, щоб більше міст і регіонів пропонували квитки на громадський транспорт на таких платформах, як FREENOW, щоб створювати кращі інтегровані рішення, орієнтовані на користувача. Навіть якщо місто має загальнодоступну систему МaaS, щоб отримати максимальну вигоду для користувачів, воно не повинно обмежувати розподіл громадського транспорту лише

цією загальнодоступною послугою MaaS, а прагнути відкрити її з якомога більшою кількістю платформ.

Оскільки 69% пасажирів у Великій Британії очікують більше використовувати мульти-мобільні додатки, незабаром має відбутися певна співпраця, щоб підтримати підвищений попит.

Крім того, для розширення співпраці та інновацій у секторі уряд Великобританії повинен продовжувати підтримувати MaaS шляхом інвестицій та фінансування. Також важливо, щоб платформи MaaS розглядалися в державній політиці, щоб зробити транспорт простішим і швидшим. Наприклад, нещодавнє продовження гранту "Plug-in Taxi Grant" до квітня 2025 року, що пропонує 6000 фунтів стерлінгів за електричне таксі, допоможе підвищити поширеність електротаксі.

КОРПОРАТИВНІ ВИТРАТИ НА ПОЇЗДКИ

Використання приватних і службових автомобілів також переживає постійне падіння. Фактично, [опитування, проведене Уейдом Макдональдом](#), показало, що лише 10% працівників цінують службові автомобілі, і [FREENOW](#) прогнозує, що популярність службових автомобілів різко знизиться протягом наступних років, впавши з 90% у 2022 році як найпопулярнішої переваги подорожей до лише 37% за три роки.

З огляду на те, що все більше підприємств мають досягти цілей сталого розвитку, важливо, щоб вони пропагували мультимобільність і спільний транспорт серед співробітників, враховуючи їхні вимоги щодо швидкості, надійності та комфорту.

Зі збільшенням кількості робочої сили, яка починає працювати віддалено, компанії все частіше розглядають можливість окремого "бюджету мобільності". Це надає працівникам щомісячну грошову винагороду, яку вони можуть

використовувати для бронювання різноманітних варіантів транспорту, таких як потяги та електричні таксі. Роблячи це, компанії можуть розробити взаємовигідний сценарій, за якого працівники отримують вигоду від доступу до різноманітних і гнучких варіантів екологічного транспорту, водночас досягаючи цілей компанії щодо сталого розвитку.

ОПТИМІЗАЦІЯ АВТОПАРКУ ДЛЯ БІЛЬШ ЕКОЛОГІЧНИХ ПОДороЖЕЙ

Автопарки можуть масштабувати та застосовувати найновіші та екологічніші технології електромобілів (EV), і вони пропонують чудову оптимізацію екологічності з двох основних причин:

1. Автомобілі таксі підтримують постійний рух, не займаючи паркувальних місць.
2. Вони ефективно синхронізуються з іншими видами транспорту, зменшуючи кількість приватних автомобілів на дорозі та загальну кількість заторів, особливо громадського транспорту, підвищуючи ефективність.

Це особливо важливо, оскільки міста та місцеві ради прагнуть оптимізувати міський простір, регулюючи рух, щоб виділити більше місця для пішоходів і велосипедистів. Вони також дозволяють оптимізувати використання автомобіля порівняно з приватними транспортними засобами, які залишаються припаркованими в середньому 96% часу у Великій Британії, згідно з [Reinventing Parking](#).

ШЛЯХ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ТА СТАЛОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Окрім надання персоналізованих та ефективних транспортних рішень, МaaS має ключ до отримання екологічних та економічних переваг для суспільства. Попри те, що громадський транспорт відіграє важливу роль, люди все частіше готові поєднувати різні види транспорту відповідно до своїх потреб, способу життя та навіть уподобань щодо екологічності. Наприклад, у FREENOW 70% користувачів користуються всіма послугами платформи.

Транспортна революція триває, і успіху неможливо досягти окремо. Дані, розуміння та знання, отримані великими платформами МaaS, коли справа доходить до розуміння поведінки користувачів, моделей і вподобань, є неоціненними. Тому міста, які зосереджуються на спільному підході з наявними платформами МaaS, будуть такими, що підтримуватимуть свої громади транспортною системою, яка не тільки задовольняє їхні потреби, але і є більш справедливою та стійкою.

Маріуш Заброцкі - генеральний менеджер FREENOW UK, європейського мобільного "супер-додатку".

Маріуш має величезний досвід у секторі мобільності; До FREENOW він був генеральним менеджером компанії Kapten, яка є першим великим конкурентом Uber у Лондоні. Відтоді він керував успішним злиттям Kapten і FREENOW і керував інтеграцією опцій мікромобільності в додаток FREENOW.

Маріуш також успішно вивів компанію з рекордно низьких показників, спричинених глобальною пандемією, яка серйозно вплинула на індустрію послуг поїздок, до рекордно високих показників. Бізнес FREENOW у Великій Британії перевершує показники до пандемії та наразі є додатком для таксі номер один у Лондоні та лідером ліцензованого ринку таксі в Європі.

Цей матеріал є перекладом з англійської мови статті "Driving MaaS for sustainable and efficient transport in cities", отриманої на сайті "Intelligent Transport" 01 липня 2024 року за адресою <https://www.intelligenttransport.com/transport-articles/175697/maas-sustainable-efficient-transport/>. Переклад здійснено командою ГО "Vision Zero" у 2024 році. В разі змін чи неточностей, автори не несуть відповідальності та просять звертатися до офіційних джерел інформації

VISION
ZERO